

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

Afgørelse af 16. januar 2024 i sagen om fredning af Næstved Øvelsesplads, der ejes af Forsvarsministeriet, fremsat af Danmarks Naturfredningsforening og Næstved Kommune

FN-SSJ-07-2023

Kendelse:

Kendelsens konklusion er, at fredningsforslaget **ikke** tages til følge af de grunde, der er anført sidst i kendelsen.

Fredningsnævnet modtog den 6. februar 2023 et forslag fra Danmarks Naturfredningsforening og Næstved Kommune i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33 stk.3, om fredning af Næstved Øvelsesplads i Næstved kommune, i alt 179 ha.

Forslaget blev offentliggjort på Fredningsnævnets hjemmeside den 4. juli 2023 sammen med indkaldelsen til det offentlige møde, der blev afholdt den 21. august 2023.

Fra fredningsforslaget gengives i uddrag:

“ ...

1. Baggrunden for forslaget

Forsvarsministeriet er Danmarks næststørste jordbesidder. De råder over ca. 30.000 ha. Af dem er nogle få meget store områder og så en del små og mellemstore. En stor del af dem er naturområder. De bruges til forskellige militære formål, men mange af dem rummer samtidig helt unik natur, som for eksempel Næstved Øvelsesplads.

Næstved Kommune og Danmarks Naturfredningsforening ønsker gennem en fredning at sikre, at de enestående naturværdier, som Næstved Øvelsesplads rummer, bevares og at offentlighedens adgang sikres i al fremtid. Også hvis de militære aktiviteter engang ophører.

Næstved Øvelsesplads er et halvåbent landskab med mange lyskrævende planter. Foto: Birgitte Ingrisch

Et Forsvar i udvikling

Det Danske Forsvar tilpasser sig konstant det konkrete trusselsbillede, både i forhold til den militærtekniske udvikling og til arealbehov. Derfor har Forsvarets rolle ændret sig markant over de seneste årtier fra et totalforsvar under den kolde krig med klare militære opgaver til en mere kompleks og omskiftelig opgavedefinition.

Det har betydet, at Forsvaret siden 1974 har frasolgt og/eller opsagt lejeaftaler på ca. 3000 ha. overflødiggjorte træningsarealer. Enkelte af disse arealer er fredede, nogle er overgået til Naturstyrelsen eller en kommune, mens andre er solgt til private investorer.

Tidligere planer om fredning

I 2009 stod Næstved Øvelsesplads til at blive nedlagt som en del af et forsvarsforlig. På den baggrund rejste DN en fredningssag, som i første omgang blev vedtaget af Fredningsnævnet. Mens fredningssagen fortsat verserende, eskalerede krigen i Afghanistan og staten besluttede derfor at beholde øvelsespladsen til forsvarsaktiviteter. På den baggrund afviste det daværende Naturklagenævn at gennemføre fredningen, men udtalte i afgørelsen fra 29. juni 2009, at man var enige i, at fredningsområdet Næstved Øvelsesplads har store og væsentlige landskabelige, kulturhistoriske, rekreative og ikke mindst naturmæssige værdier, og derfor er beskyttelsesværdige.

Forudsætningerne for fredningssagen var ændret siden sagen blev rejst i 2006, og truslerne, som følge af salg af øvelsespladsen, var ikke længere aktuelle. Øvelsespladsen ejes derfor fortsat af Forsvaret.

Rettidig omhu

Næstved Kommune og Danmarks Naturfredningsforening er ikke bekendt med aktuelle planer om nedlukning eller salg af skydeterrænet. Forsvarsministeriet har dog gennem de sidste mange år løbende solgt øvelsesområder. Derfor afspejler fredningsforslaget en rettidig omhu for at beskytte områdets store naturværdier, landskabelige kvaliteter og rekreative muligheder i tide.

Samarbejde med Forsvaret om sovende fredning

Danmarks Naturfredningsforening har indledt et samarbejde med Forsvaret om at beskytte naturen på Forsvarets øvelsesområder gennem fredning. Fredningen må ikke begrænse Forsvarets brug af arealerne, mens de ejer dem. Samtidig skal den beskytte områdernes naturværdi varigt, hvis Forsvaret en dag sælger arealerne.

Vi foreslår en ”sovende fredning”, som først træder i kraft, den dag Forsvaret forlader området og de militære aktiviteter ophører. Så længe området er aktivt øvelsesområde, vil fredningen ikke forhindre aktiviteter, som Forsvaret har i dag eller får i fremtiden.

Lignende fredninger er tidligere gennemført for både Høvelte, Sandholm, Sjælsmark Øvelsesplads i Nordsjælland og for Hyby Fællend ved Fredericia. Desuden har Danmarks Naturfredningsforening rejst fredningssag for Jægerspris Skyde- og Øvelsesterræn i Frederikssund kommune samt for Hevring Hede i Norddjurs kommune.

2. Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsområdet afgrænses i store træk mod øst og vest af skovene Skytteskov og Fredskov, mod nord af landbrugsjord og offentlig vej og mod syd af en gammel jernbanestrækning, som er omdannet til cykelsti.

Foto: Birgitte Ingrisch

3. Beskrivelse af fredningsområdet

Landskabsformer og geologi

Næstved Øvelsesplads ligger i et smukt og afvekslende, kuperet moræneterræn. Det fremstår som et stort græs- og blomsterklædt overdrevsområde med spredte buske, krat og levende hegn. Jorden er sandblandet lerjord i den nord- og østlige del og lerblandet sandjord i den sydvestlige, og består af aflejringer fra de store gletsjere, som dækkede Danmark i slutningen af den seneste istid for 12-15.000 år siden.

Istidshistorien er vigtig for øvelsespladsen og flere af de omkringliggende arealer. Ikke langt fra øvelsespladsen ligger Mogenstrup ås, der er Sjællands største ås. Landskabsmæssigt indgår terrænet derfor i et større sammenhængende område, der har stor betydning som eksempel på landskabsdannelsen i Danmark.

Vandtårnet rager op som et fyrtårn på Vandtårnsbakken, som for nylig blev fredet. Foto: Rune Larsen

Natur

Af fredningsområdets i alt 179 ha er 164 ha beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 som overdrev, sø, mose, eng eller hede.

Overdrevsarealerne har ikke været gødet eller sprøjtet i 40-45 år, hvilket betyder at flere nøjsomme plantearter har fundet fodfæste i området. Overdrevene indeholder bl.a. alm. merian, alm. kællingetand, prikbladet perikon, humlesneglebælg, farve-reseda og alm. slangehoved samt hulkravet kodriver.

Næstved Øvelsesplads har tidligere været voldsomt drænet for at tilgodese de militære aktiviteter. Da naturlige hydrologiske forhold har en positiv betydning for naturindholdet på øvelsespladsen, har Forsvaret de senere år hævet vandstanden flere steder, så der i dag generelt er mere vand i lavningerne på øvelsespladsen. Projekttiltag er dog hele tiden underlagt hensynet til arealernes specifikke militære anvendelse.

Området rummer, trods dræningen, mange søer, moser og vandhuller. Desuden findes der en del periodiske vandhuller, som er opstået som følge af kørslen med tunge køretøjer i terrænet. Terrænet rummer kun få vandløb og grøfter.

Mellem depotbygningerne og Tørvemosen i områdets østlige del er ca. 3 ha fredskovspligtigt areal.

En af de større søer i området. Vandet skaber variation og grundlag for mere liv på øvelsespladsen. Foto: Rune Larsen

Fugle

Mange rovfugle yngler og fouragerer i området, blandt andet fjeldvåge og spurvehøg. I vådområderne yngler blandt andet grågås, gråstrubet lappedykker, sumpmejse og nattergal.

Tv gråstrubet lappedykker. Th sumpmejsje. Fotos fra nettet.

Padder og krybdyr

Markfirbenet har længe haft en bestand på den gamle skydebane på Næstved Øvelsesplads. Området ligger i dag lige vest for Næstved Øvelsesterrænet, da Ring Øst har gennemskåret skydebanen. Tilsvarende findes en bestand ved cykelstien "Laugstien" som afgrænser Øvelsesterrænet mod syd. Det er derfor meget sandsynligt, at arten også er, eller vil kunne etablere en bestand på selve øvelsesområdet.

Ovenover Markfirben, som blandt andet kendes fra det almindelige firben ved en smal, hvid punkteret linje midt ned af ryggen. Foto: Birgitte Ingrisch

Stor vandsalamander er almindeligt udbredt i Næstved kommune og forekommer også på øvelsesområdet.

Den sjældne klokkefrø findes i Næstved kommune kun på Næstved Øvelsesplads og på areaerne omkring Rønnebæksholm.

Bestandene af padder og krybdyr har det generelt godt på grund af de mange søer, småvandhuller og sumpede områder. Foruden de før nævnte padder og krybdyr er der registreret både snog, lille vandsalamander, grøn frø og springfrø på øvelsespladsen.

Tv. et lavvandet vandhul som dyrene bruger. Deres påvirkning af bredzonen skaber positiv dynamik. Th. oversvømmede træer fra hævet vandstand. Fotos: Rune Larsen

Pattedyr

Af pattedyr findes de mere sædvanlige på øvelsespladsen herunder: rådyr, egern, hare, ræv og flere af de mindre mårdyr.

Insekter

Insektfaunaen er righoldig og der er registreret mindst 15 forskellige sommerfugle, hvoraf flere er indikatorarter for overdrev.

Planter

Floraen byder ikke på meget sjældne arter men man kan dog støde på både skovhullæbe, blå og gul anemone samt flere af de mindre almindelige svampearter, som er indikatorer på, at området har ligget udyrket hen længe.

Tv. Skov Hullæbe. Th. Gul Anemone th. Fotos fra nettet.

Historie

Området blev etableret i 1940, da Gardehusarregimentet flyttede til Næstved. Garderhusarregimentet forlod Næstved i 2003, hvor regimentet efter ca. halvtreds år i byen flyttede til Antvorskov Kaserne ved Slagelse. Kaserneområdet i Næstved blev nedlagt og overtaget af Næstved Kommune, tillige med arealerne beliggende vest for Skyttemarksvej. Den resterende del af

øvelsespladsen blev i en kortere periode fortsat forvaltet af Garderhusarregimentet, men blev så efter fire år overtaget af Vordingborg Kaserne, der i dag er ansvarlige for den daglige drift.

Kulturspor

Der er ingen fredede fortidsminder inden for fredningsområdet, men en del af en beskyttelseslinje omkring et fredet fortidsminde rækker ind i fredningsområdet, jf. kortudsnit:

Desuden er der i kanten af det foreslåede fredningsområde flere beskyttede diger, jf. kortudsnit:

Offentlighedens adgang og friluftslivet

Der er offentlig adgang på øvelsespladsen, når der ikke er øvelsesmæssige aktiviteter. Terrænet anvendes blandt andet til hundeluftning, ridning, cykling og gåture. De primære brugere af terrænet er lokale borgere fra nærområdet.

Naturpleje og naturplejeaftaler

Vest for Skytteskov slog man tidligere hø omkring midsommer som vinterfoder til regimentets heste. I mange år lå området uoplejet hen.

Perioden med skiftende ansvar for driften medførte en radikal ændring af forvaltningen og den øvelsesmæssige anvendelse af terrænet. Intensiteten af aktiviteterne blev neddroset, og en kraftig tilgroning fik i en årrække frit løb i de åbne dele af terrænet. Den ændrede anvendelse medførte desværre også, at kæmpe-bjørneklo indvandrede i betydeligt omfang.

For at fremme arealernes naturværdi og for at fjerne kæmpe bjørneklo begynde man at lade arealerne afgræsse. Først med får, og i dag indgår ca. 170 ha i et stort rewildingprojekt, med ca. 30 vilde heste, dvs. Exmoor ponyer og ca. 80 Galloway kvæg, som græsser på arealerne hele året. Bjørnekloen er i dag stort set bekæmpet og dyrene er med til at fremme overdrevsvegetationen og forsinke tilgroningen. Dyrene giver også de besøgende store oplevelsesmæssige værdier.

På længere sigt er der formentlig behov for rydninger enten via øget militæraktivitet eller som naturpleje, hvis ikke at tilgroningen skal fortsætte. Alternativt kan der sættes flere dyr på arealet.

Begrebet 'rewilding' opstod i USA for 20 år siden. Ved at genintroducere nøgledyrearter, som er vigtige for områdets naturtilstand, kan man lade naturen gøre arbejdet selv i stedet for at pleje.

Føl af exmore-racen nyder sommeren og det frie liv på øvelsespladsen. Heste og kreaturer er i fællesskab med til at pleje naturen og sikre at området ikke gror til. Foto: Birgitte Ingrisich

Natura2000-interesser

Der er ikke hverken habitatområder eller fuglebeskyttelsesområder inden for det foreslåede fredningsområde. Nærmeste habitatområde: Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, ligger næsten 3 km fra øvelsespladsen, og det vurderes at fredningen ingen direkte indflydelse får på habitatområdets udpegningsgrundlag.

EU's habitatdirektivs bilag IV omfatter arter, hvis yngle- og levesteder ikke må ødelægges eller beskadiges. Habitatarterne markfirben, stor vandsalamander, springfrø og klokkefrø lever på Næstved Øvelsesplads.

4. Frednings- og planlægningsmæssige forhold

Eksisterende fredninger

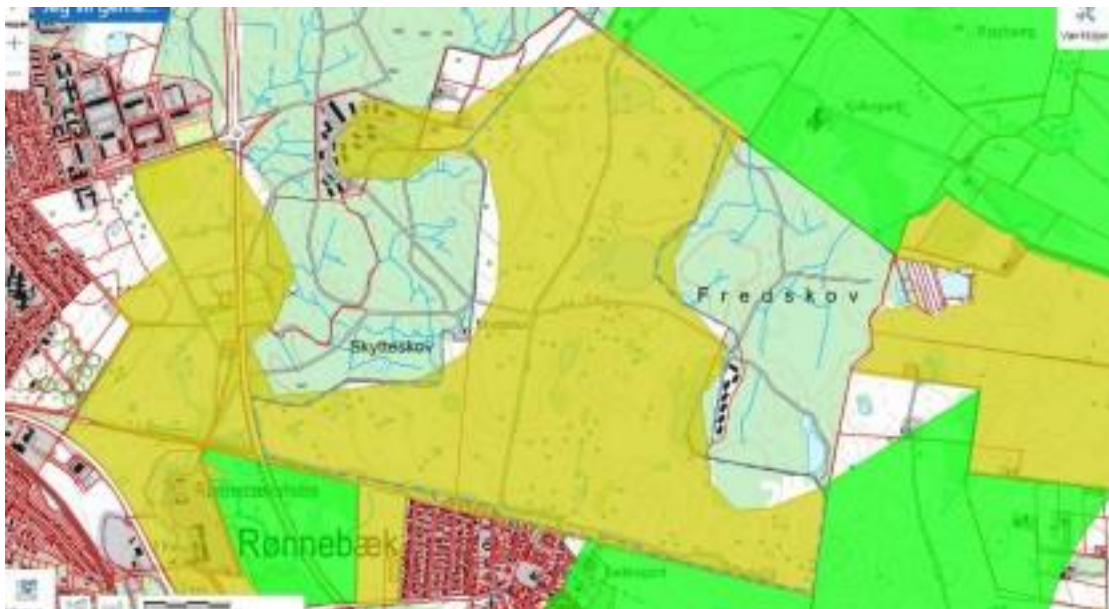
Der er ingen eksisterende fredninger inden for det område, som foreslås fredet.

Zonestatus

Landzone

Kommuneplanforhold

Fredningsområdet ligger i et område, som i kommuneplanen er udlagt som naturbeskyttelsesområde med enkelte pletter af lavbundsareal, og hvor skovrejsning er uønsket, jf. nedenfor:

Skovrejsning uønsket

...

Lokalplanforhold

Der er ingen lokalplanlagte områder inden for det foreslåede fredningsområde.

Øvrige planforhold

Der er ikke udlagt råstofområder inden for fredningsområdet.

...

5. Forslag til fredningsbestemmelser

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål

1. at bevare og forbedre områdets naturværdier, med særligt fokus på bevarelse af levesteder for sårbare og truede arter, samt områdets variationen af forskellige naturtyper, når Forsvarsministeriets brug af arealet ophører.
2. at de landskabelige og naturmæssige kvaliteter bevares og forbedres,
3. at områdets fremtidige rekreative anvendelse bevares og forbedres,
4. at skabe grundlag for naturpleje, og
5. at medvirke til overholdelsen af Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser med hensyn til at beskytte naturen.

§ 2 Den militære anvendelse

Stk. 1. Fredningen indebærer ingen begrænsninger i anvendelsen eller driften af det fredede område så længe Forsvarsministeriet råder over området, og så længe hovedformålet med anvendelsen af arealerne understøtter forsvarsformål, beredskabsformål eller øvrige lignende samfundsinteresser og –opgaver.

Stk. 2. Forsvarsministeriet kan løbende tilpasse drift og pleje af omhandlede areal, så det til enhver tid opfylder operative behov. Fredningsbestemmelserne, §§3-10, er således ikke gældende så længe Forsvarsministeriet råder over arealerne. De er således ikke til hinder for f.eks. opførelse af bygninger, infrastruktur og træningsfaciliteter, eller for aktiviteter, som Forsvarsministeriet gennemfører i området.

Stk. 3. Tilsvarende er fredningen ikke til hinder for opsætning af friluftsfaciliteter som fugletårne, borde/bænke, formidlingsskilte, udsigtsplatforme og lignende, der understøtter den almindelige rekreative anvendelse i det omfang, dette er foreneligt med forsvarsaktiviteterne.

Stk. 4. Fredningsbestemmelsernes §§ 3-10 træder først i kraft den dag, hvor Forsvaret ikke længere ejer arealerne eller meddeler, at anvendelsen af arealerne til militære formål definitivt opgives helt eller delvist. Sker dette i etaper, træder fredningen i kraft efterhånden som arealerne ikke længere skal anvendes til militære formål.

§ 3 Bevaring af området

Stk. 1. Fredningsområdet fremtræder overvejende lysåbent med spredte buske og træer, og i en mosaik af overdrev, moser og småsøer. Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation.

Stk. 2. Fredningsnævnets godkendelse erstatter ikke nødvendige tilladelser eller dispensationer, som skal indhentes ved andre myndigheder.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Stk. 1. Det fredede område skal i sin helhed fastholdes som offentligt naturområde, og må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler.

Stk. 2. Fredningen er ikke til hinder for, at skydeklubben med tilhørende aktiviteter i fredningsområdets sydøstligste hjørne kan fortsætte som hidtil. Nødvendigt byggeri og anlæg, som knytter sig til skydebaneaktiviteterne, kan opføres uden fredningsnævnets dispensation.

§ 5 Terrænændringer mv.

Stk. 1. Terrænændringer herunder råstofindvinding er ikke tilladt.

Stk. 2. Dog kan der ske terrænændringer som led i en naturgenopretning eller i forbindelse med arkæologiske udgravninger efter Fredningsnævnets forudgående godkendelse.

§ 6 Bebyggelse, veje og tekniske anlæg

Stk. 1. Det må ikke opføres bebyggelse eller etableres anlæg.

Stk. 2. Fredningsnævnet kan dispensere til opførelse af enkelte anlæg til understøttelse af alment rekreative formål, som f.eks. fugletårne og sheltere.

Stk. 3. Der må ikke anlægges nye veje i området.

Stk. 4. Fredningen er ikke til hinder for midlertidig anbringelse af skurvogne eller skure, der i kortere perioder er nødvendige for drift eller naturpleje (max. 6 uger).

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige hegn og læskure for får, kreaturer og lignende efter plejemyndighedens godkendelse af udformning, størrelse og placering.

§ 7 Offentlighedens adgang

Stk. 1. Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love, jf. naturbeskyttelseslovens § 26.

Stk. 2. På arealer, som på fredningstidspunktet er offentligt ejede, er der uanset fremtidigt ejerforhold fri fladefærd overalt til fods og på alle tider af døgnet i medfør af fredningen, og i øvrigt skal der fremover være adgang til disse arealer i overensstemmelse med reglerne for adgang til offentligt ejede arealer i naturbeskyttelsesloven og den hertil knyttede bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen.

Stk. 3. Eksisterende stier, som vist med særlig signatur på fredningskortet, må ikke nedlægges.

Stk. 4. Hvor adgang til de på fredningskortet udpegede stier forhindres ved hegning af hensyn til græssende husdyr, skal stierne holdes åbne og tilgængelige for offentligheden med stenter, klaplåger, færister eller lignende, eller ved at føre stien udenom eller imellem foldene.

Stk. 5. Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

Stk. 6. Plejemyndigheden sikrer, at stier som fremgår af fredningskortet holdes åbne ved slåning af sporet mindst en gang årligt.

Stk. 7. Plejemyndigheden sikrer, at de stier som fremgår af fredningskortet, er afmærkede i terrænet og dermed synlige for publikum.

Stk. 8. Der må ikke etableres spor til mountainbikes på øvelsesområdet. Cykling på stier, som er egnet til cykling på almindelig cykel, er tilladt, medmindre andet er angivet.

§ 8 Plejemyndighed, naturpleje og naturgenopretning

Stk. 1. Plejemyndigheden, som er Staten for statsligt ejede arealer og kommunen for egne samt privatejede arealer, kan gennemføre pleje i henhold til den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse. Plejen tilrettelægges, så den opfylder fredningens formål. Plejen skal tilrettelægges med henblik på øget diversitet i forhold til den enkelte naturtype.

Stk. 2. Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan over det fredede område senest 2 år efter fredningens gennemførelse. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, og de senere for højst 10 år.

Stk. 3. Plejeplanen kan, ud over initiativer til natur- og landskabspleje efter aftale med lods-ejerne, indeholde forslag til etablering af primitive publikumsforanstaltninger, f.eks. borde, bænke og stenter.

Stk. 4. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske naturgenopretning eller genskabelse af den naturlige hydrologi i området som f.eks. en vandstandshævning på lavbundsarealerne, efter nærmere beskrivelse i en plejeplan.

Stk. 5. På længere sigt er fredningen ikke til hinder for indgreb der genopretter en selvforvaltende natur med fri dynamik og naturlige processer (rewilding) efter en samlet plan og med fredningsnævnets tilladelse.

§ 9 Jagt

Jagt er ikke tilladt i det fredede område og der må ikke fodres, opdrættes eller udsættes vildt. Ved sygdom hos vildtet, kan der ske regulering.

§ 10 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

...”

Fra protokollen fra det offentlige møde den 21. august 2023 gengives:

”...

Fredningsleder Birgitte Ingrisch (fra Danmarks Naturfredningsforening) redegjorde for fredningsforslaget i overensstemmelse med det fremsendte forslag med den undtagelse, at Næstved Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har særstandpunkter om skydebanen i det foreslåede fredningsområdes sydøstlige hjørne. Næstved Kommune ønsker, at skydebanen ikke indgår i fredningen, mens Danmarks Naturfredningsforening ønsker, at skydebanen indgår i fredningen.

Specialkonsulent Michael Krogh, Næstved Kommune, redegjorde for kommunens forsøg på at etablere et rekreativt bånd rundt om Næstved by og ruter, der forbinder områderne. Det vil ske i samarbejde med Naturstyrelsen. Øvelsesterrænet er en central del af det rekreative bånd. Der er nem adgang til øvelsesterrænet, der allerede i dag er åbent for offentligheden. I kommuneplanen er øvelsesterrænet en del af Det Grønne Danmarkskort, der skal skabe forbindelser, hvor arterne kan sprede sig.

...

Jane Bech, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udtalte sig imod fredning og anførte, at Forsvaret ikke har planer om at forlade området. Forsvaret er presset på terræn og forventer øget belastning af eksisterende øvelsesarealer. Det er ikke nødvendigt at frede øvelsesterrænet. Selv en hvilende fredning kan gøre det vanskeligere for forsvaret at bruge arealet, som der er behov for. Veje og stier er åbne i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens regler og spærres kun i forbindelse med Forsvarets øvelser.

Seniorkonsulent Niels Henrik Simonsen, Danmarks Jægerforbund, anførte, at fredning ikke bør bruges til at regulere jagt, der også er rekreativ. Jagt bør kun reguleres i jagtlovgivningen.

...

’Biolog Else Marie Stamphøj, Miljøstyrelsen, (bemærkede)...Styrelsen anerkender, at der er naturmæssige og landskabelige værdier og vil ikke modsætte sig fredningen, men jagten bør ikke reguleres af fredningsbestemmelserne, hvorfor § 9 bør udgå. Man kan eventuelt regulere eller forbyde fodring i § 3

...”

(En række yderligere indlæg om jagt er udeladt, da fredningsforslaget ikke tages til følge. Afgørelsen forholder sig derfor ikke til, hvilke vilkår, der skulle gælde, hvis forslaget var taget til følge)

Næstved Kommune har efter det offentlige møde sendt nogle supplerende bemærkninger til Fredningsnævnet. Fra disse gengives:

”...

Næstved øvelsesplads er med sin bynære placering, meget vigtig for borgernes mulighed for at dyrke friluftsliv. Kommunen ønsker bl.a. med fredningen at sikre at de rekreative muligheder bevares, den dag Forsvaret ikke længere ønsker at benytte arealet.

Flere undersøgelser har vist, at det er vigtigt med grønne områder inden for en afstand af maksimalt 3 km fra folks bolig eller arbejde, hvis de skal benytte området i hverdagen. Muligheden for at have et aktivt bynært friluftsliv i grønne områder, er af stor betydning for den generelle folkesundhed, det nedsætter stress, fremmer fællesskaber via foreninger og øger indlæringssevensen hos børn og unge.

Kommunen har etableret en grøn ring, af nye skov- og naturområder omkring byen, Næstved Øvelsesplads er en del af denne ring. Tanken er at skabe friluftsmuligheder tæt på hvor folk de bor, så det maksimalt tager 10 min på cykel at komme ud til det nærmeste skov- og naturområde.

Via kommunens Friluftsstrategi, er der skabt et netværk af rekreative ruter. Ruterne skal både forbinde skov- og naturområder omkring byen samt skabe forbindelse fra byen og ud til skov- og naturområderne.

Næstved Øvelsesplads er via de nye ruter ”Den Grønne Ring” og cykelruten ”Munkevejen” forbundet med byen, og borgerne har således nem adgang til området. På sigt forventer vi, at de nye ruter vil øge den rekreative betydning af Næstved Øvelsesplads.

Kommuneplan og sjældne arter

Næstved Øvelsesplads indgår i kommuneplanens ”Grønne Danmarkskort” som naturbeskyttelsesområde. Området er forbundet med andre naturbeskyttelsesområder via en række økologiske forbindelser.

Området er udpeget fordi det har et højt naturindhold, med mange arter og naturtyper. Næstved Øvelsesplads er således vigtigt både som yngle- og rastested, og som overvintringssted for en række sjældne arter og men også som kerneområde, hvorfra disse arter kan sprede sig til andre områder.

En række arter af flagermus, stor vandsalamander, klokkefrø og markfirben, lever og yngler i området – alle arter som beskyttet efter EU’s habitatdirektiv og hvor vi har et særligt ansvar for at sikre deres levesteder.

...”

Forsvarsministeriet har gennem ejendomsstyrelsen sendt nogle supplerende bemærkninger til det, der blev anført på det offentlige møde. Herfra gengives:

”...

Forsvarsministeriet (har) ikke har planer om at afhænde Næstved Øvelsesplads. Det forventes tværtimod, at der vil være en stigning i brugen af terrænet. Desuden er hovedparten af fredningsområdet allerede beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3,

...

Høj Natur Værdi (HNV) kortlægningen for Næstved Øvelsesplads viser, at området ikke rummer de højeste naturværdier vurderet ud fra en lang række forhold. Dette indikerer sammen med ovenstående, at der ikke er tilstrækkeligt belæg for den foreslåede fredning.

Ejendomsstyrelsen henviser i øvrigt til Naturklagenævnets afgørelse af 29. juni 2009 om, at der ikke var grundlag for fredningen af Næstved Øvelsesplads tilbage i 2009.

Ejendomsstyrelsen anser afgørelsen som stadig værende aktuel for øvelsesområdet, idet området udgør et vigtigt øvelsesterræn og der ikke er umiddelbare trusler mod de beskyttelsesværdige værdier i området i form af anden anvendelse.

...

Der foreligger ikke en endelig samarbejdsaftale mellem Danmarks Naturfredningsforening og Forsvarsministeriets departement om at frede de af Forsvarsministeriets arealer, som har et stort naturindhold, ... der foreligger en hensigtserklæring, (der) ikke er endelig godkendt af Forsvarsministeriet.

...”

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse:

Naturklagenævnets ophævelse af den tidligere afsagte fredningskendelse var begrundet med, at den frygt, der havde ført til at fredningsforslaget blev rejst, ikke mere var aktuel. Forsvaret havde haft, men havde ikke mere planer om at afhænde området, fordi der var kommet andre forsvarspolitiske forudsætninger. Da der ikke længere var trusler mod det beskyttelsesværdige areal i form af byudvikling, terrænregulering eller fragmentering, var der ikke grundlag for at frede arealet.

Der foreligger en helt tilsvarende situation nu. Der er intet oplyst om, at forsvaret, siden Naturklagenævnet traf sin afgørelse, har haft planer om at afhænde arealet hverken helt eller delvist. Forsvarets repræsentanter har tilkendegivet, at der tværtimod må påregnes øget militær brug af området.

Fredningsnævnet er bekendt med, at arealer som forsvaret ikke mere ville anvende, er blevet brugt som en “morgengave” for at modvirke uvilje mod en kommunesammenlægning. Skulle en tilsvarende situation opstå, vil en fredningssag hurtigt kunne rejses. Materialet foreligger allerede.

Uanset, hvem der ejer arealerne, vil ca. 92% af arealet være beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3. Det vil derfor være ulovligt at foretage ændringer i ca. 92 % af arealets tilstand. Loven udspringer af internationale forpligtelser, Danmark har påtaget sig. Folketinget kan derfor ikke uden at inddrage andre lande ændre loven. Arealet er derfor i forvejen godt beskyttet mod byudvikling, terrænregulering eller fragmentering. Fredningsnævnet ved ikke præcist hvilke 8% af arealet, der ikke er beskyttet af § 3, men formoder, at det er arealet, der benyttes af Næstved Flugtskydningscenter og vejen, der fører dertil. Hvis man forudsætter, at flugtskydningscentret af den ene eller den anden grund ikke mere findes på området, vil arealet muligvis kunne få betydning, som spredningskorridor for beskyttede og andre arter, men da der er tale om et areal, der ligger i landzone, vil der også af den grund være snævre grænser for, hvad arealet kan bruges til. En ændring af zonestatus vil også tage så lang tid, at der vil være tid til at rejse en fredningssag igen, hvis det skulle være aktuelt.

Fredningsnævnet lægger herefter til grund, at der ikke foreligger en anden situation end den, der forelå, da Naturklagenævnet traf afgørelse i 2009.

Fredningsnævnets afgørelse bliver derfor, at der stadig ikke er grundlag for at tage fredningsforslaget til følge.

Det bestemmes:

Fredningsforslaget tages ikke til følge.

Sidsel Munch

Mogens Pedersen

Erling Brorson Nielsen

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede er ejere og brugere, der skal have denne afgørelse tilsendt, enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget samt organisationer mv., som antages at have en væsentlig interesse i fredningsforslaget.

Klage indgives skriftligt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet på en af følgende måder:

- e-Boks, hvor man skal vælge Nævnenes Hus som modtager,
- e-mail til mfkn@naevneneshus.dk, eller
- almindelig brevpost til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg, att.: Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.